

Juhlista arkeen

Helsingin Kalastajatorpalla 13.8-15.8.2010 järjestetty Suomen Leipuriliiton 110. vuosikokous ja kesäpäivät eli Leipuripäivät ovat takana ja Leipuriliiton matka kohti uusia vuosikymmeniä jatkuu. Liiton vuosikokouksessa 14.8.2010 saatiin kuulla myös valtiollan tervehdys, kun maa- ja metsätalousministeri **Sirkka-Liisa Anttila** kunnioitti Leipuriliiton juhluvuotta pitämällä vuosikokouksen juhlapuheen. Puheen perusteella voi hyvinkin tehdä sen päätelmän, että ministerillä on hyvä näkemys myös leipomoalan tilanteesta ja sen haasteista. Puhe on julkaistu kokonaisuudessaan tämän lehden sivuilla 12-13 ja siihen kannattaa perehtyä. Ministeri Anttilan juhlapuheessa ja Leipuriliiton puheenjohtajan **Jari Elosen** vuosikokouspuheessa oli myös monia yhtymäkoh-
tia. Molemmat olivat huolissaan mm. viljan maailmanmarkkinahinnan kohoamisesta ja viljan hinnalla keinottelusta viljapörsseissä ja näiden mahdollisesta vaikutuksesta leipomotuotteiden ja muiden elintarvikkeiden hintoihin.

Viime aikoina puheet elintarvikkeiden hintojen noususta ovat eläneet muutoinkin voimakkaina, koska paineet eri toimialoilla hintojen nostamiselle ovat suuret. Nyt jo tiedetään, että niin energia-, kuljetus-, kuin palkkakustannukset ovat nousseet ja puheet viljan hinnan mahdollisesta noususta jatkuvat kiivaina. Päivittäistavarakauppa PTY ry:n toimitusjohtaja **Osmo Laine** on julkisuuteen antamassaan lausunnossa osuvasti kuitenkin todennut, että hinnankorotukset eivät ole vain ilmoitusasia, vaan neuvottelut käydään kaupan yksiköiden ja teollisuuden toimijoiden kesken. Näin nimenomaan onkin, mutta tuskin kukaan voisi nykypäivänä edes kuvitella, että yksittäiset leipomoalan yritykset, saati elintarvikealan yritykset ylipäänsä, pystyisivät sanelemaan tuotteiden hintoja keskittyneen päivittäistavarakaupan kanssa käytävissä neuvotteluissa. Kun katsoo Tilastokeskuksen leivän hintaa koskevia tilastoja viime vuosien ajalta ja vertaa niitä siihen, miten kustannukset leipomoalalla ovat samaisena aikana nousseet, niin on helppo todeta, että ainakaan leipomoalan toimijat eivät ole olleet se osapuoli, joka sanelee hintoja. Ja on varmaa,

että leipomoalan toimijat eivät pysty sanelemaan hintoja myöskään tulevaisuudessa. Siitä keskittynyt kauppa pitää varmasti huolen.

Edellä mainitulla näkemyksellä en halua syyllistää päivittäistavarakaupan toimijoita, vaan yksinkertaisesti todeta, miten markkinavoimat nykypäivänä toimivat. Toimialaliittojen, kuten Suomen Leipuriliiton, tehtävänä on tuoda esille markkinoilla ja toimintaympäristössä tapahtuvia asioita ja muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa toimialajärjestön jäsenten toimintaan ja niiden kannattavuuteen. Hinnankorotuspaineet ovat yksi tällainen tärkeä asia. Se, miten nämä paineet saadaan siirrettyä tuotteiden hintoihin, ei ole helppo tehtävä, eikä todellakaan ole yksin leipomoalan päätettävissä. Mutta yritysten on joka tapauksessa toimittava, kun kustannukset nousevat. On nostettava hintoja tai tehostettava edelleen yrityksen toimintaa tai laitettava "lappu luukulle". Mutta asiaa voi lähestyä myös toisella tavalla: suomalainen leipomoala on tällä hetkellä ainutlaatuisen muun maailman leipätarjontaan verrattuna. Suomessa on isoja, keskisuuria ja paljon pieniä leipomoita, on käsityövaltaisia ja teollisia leipomoita. Se miten tämän asian laita on tulevaisuudessa, on myös pitkälti markkinavoimien käsissä.

Yleisesti ottaen voi kuitenkin todeta, että leipomoalan kannalta on kuitenkin positiivista, että leipä ja varsinkin leivän hinta herättää ihmisissä tunteita. Tuskin mikään muu tuoteryhmä elintarvikealalla tekee sitä yhtä voimakkaasti kuin leipä. Ja kun jokin tuoteryhmä herättää ihmisissä tunteita, niin on oletettavaa, että sitä myös halutaan. Toisaalta samanaikaisesti tuntuu siltä, että kustannusten nousun myötä kaikkien muiden tuoteryhmien hinnat voivat nousta, mutta ei leivän hinta. Leipää pitäisi saada aina yhtä halvalla tai vielä halvemmalla. Tämä näkemys lie-
nee ihmisillä ns. ydinjatkeessa, joka siirtyy perintönä sukupolvelta toiselle. Näin se taitaa olla on kysymys sitten tavallisista kuluttajista tai kansanedustajista. Leipuriliiton historiikissa – *Suomen Leipuriliitto 1900 – 2010, Katsaus leipomoalan historiaan* – kerrotaan, että eräät kansanedus-

Toimialaliittojen tehtävänä on tuoda esille markkinoilla ja toimintaympäristössä tapahtuvia asioita ja muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa toimialajärjestön jäsenten toimintaan ja niiden kannattavuuteen.

tajat tekivät syksyllä 1964 hallitukselle välikysymyksen, jossa kysyttiin: "Miksi Suomessa syödään maailman kalleinta leipää kaikesta hintasäännöstelystä huolimatta". Leipä ei tuolloinkaan ollut mitenkään erityisen kallista, mutta ero tuohon aikaan on vain siinä, että tuolloin ihmisillä oli paljon vähemmän rahaa käytettävissä elintarvikkeisiin. Myös nykypäivänä kuulee poliitikkojen suusta leivän hintaan liittyen kaikenlaisia kommentteja, vaikka välikysymyksiä ei sentään ole tehty. Liekö siinä syynä se, että niin monet kansanedustajat istuvat erään kauppakettjun hallintoneuvostossa ja saavat palkkioksi alennuksia myös leivän hintaan?

M. Väyrynen

Mika Väyrynen

